

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/147112,Briefing-prasowy-Biura-Poszukiwan-i-Identyfikacji-IPN-na-temat-kolejnych-ekshumacji.html>
06.04.2026, 21:27

Briefing prasowy Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN na temat kolejnych ekshumacji w „Toledo”

15 lipca 2021 roku, na terenie po dawnym Areszcie Karno-Śledczym Warszawa III (tzw. Toledo) przy ul. Namysłowskiej w Warszawie, odbył się briefing prasowy dotyczący kolejnego etapu prac poszukiwawczych prowadzonych przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN. W spotkaniu z mediami wziął udział prof. Krzysztof Szwagrzyk, wiceprezes IPN i dyrektor BPiI IPN.

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN od jesieni 2020 roku prowadzi prace poszukiwawcze na terenie po dawnym więzieniu „Toledo”. Dotychczas w trakcie prac ujawniono szczątki 20 osób. **W minionym tygodniu, pod warstwami gruzu i asfaltu, odkryto szczątki mężczyzny w wieku 35-45 lat, pogrzebane bez trumny w małym, bezimiennym grobie.**

- Rozpoczęliśmy kolejny etap prac poszukiwawczych na terenie dawnego więzienia „Toledo” na warszawskiej Pradze. Pracowaliśmy tutaj w ubiegłym i bieżącym roku, odnajdując szczątki 19 ludzi. W tej chwili stoimy przed miejscem, gdzie ujawniliśmy szczątki kolejnego człowieka. Ujawniają się zarysy kolejnych jam grobowych. Przed nami jeszcze ponad tydzień pracy. Będziemy badali obszar znajdujący się na terenie dawnego ogrodu więziennego, tuż przy starym fragmencie zachowanego muru. Możemy obiecać, że – jak zawsze – dopóki całego obszaru nie przebadamy, tych działań nie zakończymy! Wierzymy, że ujawnimy nie tylko te szczątki, które dzisiaj odkryliśmy, ale będzie ich więcej

- mówił pod koniec ubiegłego tygodnia prof. Krzysztof Szwagrzyk, dyrektor Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN, podczas trwających prac.

Po sprawdzeniu dalszej części terenu archeolodzy Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN stwierdzili obecność co najmniej dwóch kolejnych jam grobowych. Nie jest wykluczone, iż podczas dalszego etapu prac ujawniona zostanie dalsza część sekwencji tajnych pochówków.

Celem aktualnie trwającego etapu jest przebadanie terenu pomiędzy i pod garażami, które wybudowano na terenie przyosiedlowym w latach późniejszych. Część tego terenu (przyległa do zachowanego muru więziennego) należała niegdyś do ogrodu więziennego, gdzie – według relacji świadków – miało również dochodzić do grzebania ciał zmarłych i pomordowanych więźniów „Toledo”.

Więzienie Karno-Śledcze Warszawa III (Toledo) to więzienie Urzędu Bezpieczeństwa i NKWD istniejące od chwili wejścia wojsk sowieckich na warszawską Pragę (1944). Było ono

przeznaczone dla żołnierzy Armii Krajowej, Narodowych Sił Zbrojnych oraz innych więźniów politycznych, których instalowany reżim stalinowski uznał za niebezpiecznych dla nowej władzy. Istniało do 1956 roku. W jego murach wykonano egzekucje na wielu członkach podziemia niepodległościowego. Wśród więźniów uchodziło za najsurowsze.

[Zapis briefingu dostępny jest na FB Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN.](#)